

# Hoàn thiện hệ thống kiểm soát nội bộ hàng tồn kho tại Công ty TNHH Hồng Thanh

 **Trần Thị Mỹ Linh\***

Nhận: 30/10/2020

Biên tập: 11/11/2020

Duyệt đăng: 21/11/2020

*Công tác kiểm soát nội bộ giúp các doanh nghiệp theo dõi được số lượng hàng hóa trong doanh nghiệp. Qua đó, hàng hóa được quản lý một cách chặt chẽ nhất và tránh xảy ra sai sót về chất lượng cho khách hàng. Bài báo trình bày nội dung về hệ thống kiểm soát nội bộ tại Công ty TNHH Hồng Thanh. Từ đó, đưa ra những ưu điểm và những điều còn thiếu sót trong quá trình lưu chuyển hàng hóa và đưa ra những biện pháp chính xác, cấp thiết nhất để công ty ngày càng phát triển.*

**Từ khóa:** Quá trình lưu chuyển hàng hóa, kiểm soát nội bộ, BVU.

**Abstract:**

*The main content mentioned in this article is the reality of the process of goods flow, completing internal control system at Hong Thanh Co., Ltd. The organization of internal accounting is extremely important for any business. Organizing internal accounting helps businesses follow the amount of purchased and sold goods strictly. So, goods are managed tightly to avoid making mistakes about quality for customers. The article addresses the process of how goods are purchased and sold in the company and discounts sales. Then finding strengths and weakness. After that, exactly and crucial solutions are given making the company develop stronger.*

**Keywords:** The Process of goods flow, internal control system, BVU.

Hồng Thanh, việc kiểm soát hàng tồn kho còn có nhiều hạn chế và sau đây là một số nhận xét:

**1. Nhận xét chung về chu trình KSNB của Công ty**

*Ưu điểm*

Bộ máy kế toán được tổ chức tương đối gọn nhẹ nhưng hoạt động khá hiệu quả, do trình độ chuyên môn và giàu kinh nghiệm trong công việc kế toán, công ty đã không ngừng nâng cao nghiệp vụ chuyên môn, cập nhật các văn bản liên quan đến công việc cho các nhân viên trong bộ phận nắm bắt kịp thời các quy định của Nhà nước để phục vụ tốt công tác kế toán tại công ty.

Công ty có sự phân công và tách biệt rõ ràng về nhiệm vụ và trình độ chuyên môn của mỗi người để thực hiện được hết khả năng của mình trong việc kiểm soát lượng hàng tồn kho tại công ty một cách chặt chẽ, độc lập. Như việc công ty không để kế toán kiêm nhiệm thủ kho hay

**C**ông ty TNHH Hồng Thanh là công ty hoạt động trong lĩnh vực thương mại, kinh doanh cung cấp dịch vụ. Thông qua quá trình kinh doanh, với mục đích nhằm khai thác có hiệu quả các nguồn vốn đầu tư, thu lợi nhuận để phát triển mở rộng doanh nghiệp (DN), tăng tích lũy để cải thiện đời sống cho công nhân viên. Qua đó, kiểm thêm nhiều nguồn hàng đạt chất lượng cao để kích thích nhu cầu

mua sắm và tạo tin tưởng cho khách hàng. Kiểm soát nội bộ (KSNB) có thể cung cấp đảm bảo hợp lý giúp cho công ty quản lý hữu hiệu hàng tồn kho và tránh rủi ro trong quá trình hoạt động kinh doanh một cách đáng kể nhất. Hai chu trình quan trọng đang diễn ra hàng ngày trong công ty là chu trình mua hàng và chu trình bán hàng.

Qua khảo sát tình hình thực tế tại Công ty TNHH

\* Khoa Kinh tế - Luật - Logistics, Trường Đại học Bà Rịa - Vũng Tàu (BVU)

là bộ phận mua hàng tách biệt với bộ phận nhận hàng. Quy trình làm việc nghiêm ngặt sẽ không xảy ra sai sót, hạn chế được biến thủ tài sản của công ty.

Công ty sử dụng phần mềm kế toán với sự trợ giúp của máy vi tính, giúp các nhân viên kế toán không phải mất nhiều thời gian để giải quyết các công việc kế toán. Vì vậy, việc nhập liệu được thực hiện rất nhanh chóng.

Các nghiệp vụ kinh tế phát sinh về các chi phí, tiền lương cán bộ công nhân viên đều được phản ánh một cách đầy đủ, trung thực, chính xác và kịp thời. Từ các nghiệp vụ phát sinh trong ngày, trong kỳ, kế toán tính toán và ghi sổ vào cuối mỗi quý, kế toán tập hợp lại và báo cáo với cấp trên.

Công ty áp dụng hình thức nhật ký chung và sổ cái, điều này rất thuận lợi cho việc theo dõi tình hình nhập xuất hàng hóa liên quan đến hoạt động của công ty. Hiện nay, nhiều công ty đang áp dụng phương pháp này.

Ngoài ra, kế toán mở sổ ghi chép hằng ngày giúp nắm bắt được tình hình biến động và những phát sinh để có biện pháp, phương hướng xử lý kịp thời trong công việc cũng như theo dõi tiến độ thực hiện của bộ phận dưới kho.

Công ty luôn luôn đặt chất lượng uy tín và giá cả hợp lý lên hàng đầu. Vì vậy, việc lựa chọn nhà cung cấp cũng rất quan trọng trong chu trình mua hàng.

**Nhược điểm**

Trong tháng, công ty nhập rất nhiều hàng hóa và có nhiều nghiệp vụ kinh tế phát sinh, đòi hỏi nhân viên kế toán phải thật cẩn thận khi

nhập dữ liệu vì rất dễ bị nhầm hay bỏ sót nghiệp vụ. Chính việc nhầm hay bỏ sót đó sẽ ảnh hưởng đến quá trình lên báo cáo tài chính.

Công ty không có kế toán quản trị nên không tiến hành đi sâu phân tích, đánh giá và tìm ra những giải pháp mới giúp cho hoạt động sản xuất kinh doanh có hiệu quả hơn.

Cuối kỳ kế toán (cuối năm) công ty mới tiến hành in ấn các sổ kế toán, mà không chốt và in theo tháng, việc này làm cho công việc dồn ứ vào cuối năm, làm cho lượng công việc của cuối năm tài chính tăng lên rất nhiều.

Việc thu hồi nợ từ khách hàng lớn thường gặp khó khăn do khách hàng thường xuyên trả chậm, làm cho công tác đóng thuế của công ty thường bị chậm nên đã dẫn tới tăng các khoản phạt chậm nộp.

Kế toán không thường xuyên kiểm kê định kỳ vì kho nằm khá xa so với công ty gây bất lợi cho việc vận chuyển, cũng như khó có thể xử lý sai sót kịp thời.

**2. Nhận xét về kế toán nội bộ tại Công ty**

**Chu trình mua hàng**

Quá trình mua hàng tại công ty được thực hiện như Sơ đồ 1:

*Bước 1:* Công ty lập ra kế hoạch mua hàng và tìm nhà cung cấp uy tín. Sau đó, công ty sẽ gửi đơn đặt hàng cho bên bán.

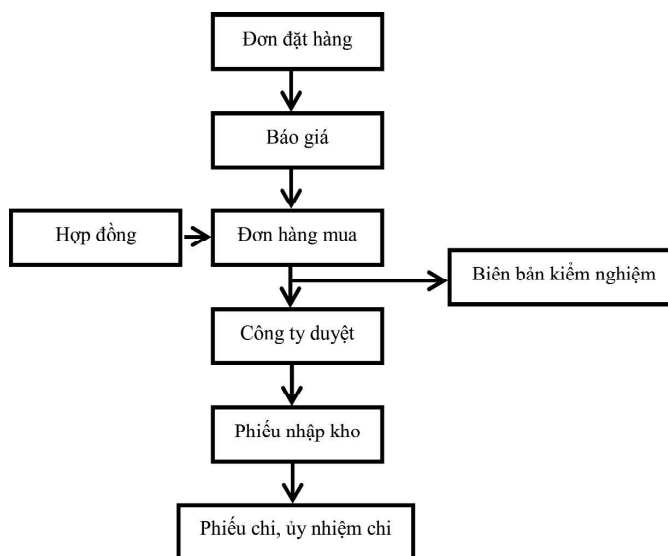
*Bước 2:* Nếu như công ty tìm được nhà cung cấp tin cậy thì bên mua và bên bán thương lượng, bàn bạc về giá cả cũng như tìm hiểu về nguồn hàng mà bên bán cung cấp và bên bán cũng báo giá hàng hóa cho công ty biết.

*Bước 3:* Hai bên sẽ ký hợp đồng với nhau và nếu như đồng ý các điều khoản trong hợp đồng thì bên bán sẽ giao hàng cho Công ty đúng thời hạn trong hợp đồng.

*Bước 4:* Khi Bên bán giao hàng thì công ty cử người để kiểm tra hàng hóa và lập biên bản kiểm nghiệm.

*Bước 5:* Nếu như hàng hóa không có lỗi thì công ty trả tiền hàng cho bên bán.

**Sơ đồ 1: Quá trình mua hàng tại Công ty**



Quá trình mua hàng tại công ty thực hiện một cách nghiêm ngặt và không để xảy ra bất cứ sai sót nào. Khi hàng hóa được chuyển đến kho, sẽ được kiểm tra chất lượng hàng hóa một cách chặt chẽ.

Đối với hóa đơn GTGT được kiểm tra, lưu trữ cẩn thận, nhằm đảm bảo đây là hàng hóa được nhập và có nguồn gốc xuất xứ rõ ràng. Công ty cũng chú trọng khâu chọn nhà cung cấp để tạo niềm tin cho khách hàng, từ đó công ty tạo ra thêm nhiều nguồn tiêu thụ bao gồm khách lẻ và khách sỉ trên toàn quốc.

**Chu trình bán hàng**

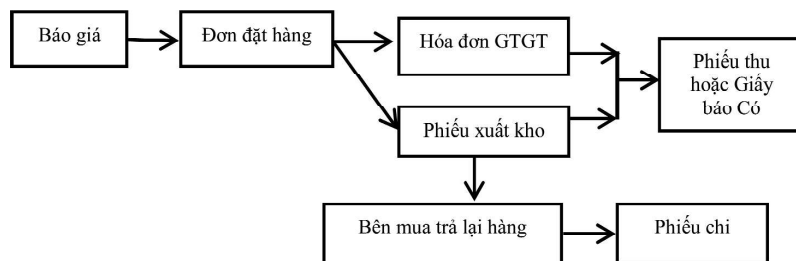
Tại Công ty TNHH Hồng Thanh công tác kiểm tra chứng từ chặt chẽ, đảm bảo khi nhập hàng vào kho bãi.

Khâu chuẩn bị bán hàng tại công ty rất nghiêm ngặt và thực hiện theo từng bước một như Sơ đồ 2:

*Bước 1:* Công ty khi có khách hàng đặt mua sản phẩm với số lượng vừa và nhỏ. Công ty sẽ gửi cho khách hàng một bảng báo giá cho đơn vị mua hàng một cách cụ thể và chi tiết, để khách hàng có thể nắm được và đặt mua đúng sản phẩm.

*Bước 2:* Sau khi nhận được một bảng báo giá của công ty thì cả hai bên cần phải thống nhất bảng giá

**Sơ đồ 2: Quá trình bán hàng hóa**



sao cho phù hợp và có lợi. Đối với bên mua, cần gửi đơn đặt hàng cho công ty theo bảng chi tiết có số lượng, mã hàng và quy cách sản phẩm cần sử dụng.

*Bước 3:* Khi nhận được đơn đặt hàng của đơn vị mua thì công ty tiến hành kiểm tra số lượng hàng hóa còn trong kho có đủ so với đơn hàng không? có đúng với mẫu mã đã cung cấp và được khách hàng yêu cầu không?

*Bước 4:* Khi kiểm tra xong công ty sẽ tiến hành bàn giao hàng hóa, các giấy tờ liên quan như hóa đơn GTGT, phiếu xuất kho, biên bản nghiệm thu hàng hóa cho khách hàng và lập phiếu thu tiền hàng.

*Bước 5:* Sau khi nhận được hàng thì bên mua sẽ kiểm tra hàng hóa của bên công ty. Nếu như bên mua có phản hồi về chất lượng sản phẩm và muốn trả lại số hàng hóa đó thì công ty phải nhập lại số hàng hóa đó và lập phiếu chi trả lại tổng số tiền của số hàng hóa đó.

Các chức năng của nhân viên kế toán được phân công một cách rõ ràng, độc lập. Như vậy, việc sai sót là rất ít khi xảy ra giữa kế toán nội bộ và các kế toán khác trong công ty. Nhưng điều bất lợi là luôn phải tuân theo ý kiến của kế toán trưởng và giám đốc. Nếu như

trong trường hợp hai người đi công tác thì công việc kế toán khác sẽ bị trì trệ.

Công ty sử dụng Hóa đơn được in trên máy in nên nhanh chóng, thuận tiện, chính xác tuy nhiên sẽ gặp bất lợi khi bị mất điện sẽ ảnh hưởng đến hiệu quả công việc và quá trình bán hàng.

Theo Nghị định 119/2018/NĐ-CP từ ngày 01/11/20120, bắt buộc mọi DN đều phải sử dụng hóa đơn điện tử, điều này gây ảnh hưởng lớn đến tất cả các DN. Việc sử dụng hóa đơn điện tử giúp khắc phục tình trạng làm giả hóa đơn, góp phần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, tiết giảm thời gian, chi phí (mực in, giấy in,...) cho DN khi thực hiện các thủ tục hành chính thuế,... Tuy nhiên, trong quá trình sử dụng hóa đơn điện tử vẫn tồn tại những khó khăn nhất định vì phụ thuộc hoàn toàn vào máy móc khi có sự cố mất điện hay hệ thống lỗi, hoặc mất tín hiệu internet thì DN sẽ gặp vấn đề với loại hình hóa đơn này. Như vậy, việc chậm trễ trong việc xuất hàng hóa và ảnh hưởng tới công việc kinh doanh là điều rất dễ xảy ra. Ngoài ra, số lượng hóa đơn giấy in còn rất nhiều trong kho, điều này gây lãng phí cho DN,...

**3. Kiến nghị nhằm hoàn thiện công tác KSNB tại công ty**

Đề công tác kế toán ngày càng tốt hơn, phù hợp với điều kiện thực tế ở công ty, đảm bảo đúng chế độ kế toán Việt Nam quy định, phát huy ưu điểm khắc phục những nhược điểm còn tồn tại cần một số giải pháp sau góp phần hoàn thiện công tác KSNB như sau:

***Về chu trình mua hàng***

Công ty nên bổ sung bước “xét duyệt mua hàng” trong chu trình mua hàng vì đây là giai đoạn quan trọng trong quá trình mua hàng. Công ty nên chỉ định người được phân công trực tiếp mới được lập phiếu này hoặc có thể ủy quyền cho người khác. Mục tiêu của giai đoạn là đảm bảo việc mua hàng đúng đắn nhu cầu sử dụng. Giấy đề nghị xét duyệt mua hàng cũng phải đúng theo quy định và lưu tại công ty một cách cẩn thận.

Công ty nên xây dựng định mức tồn kho tối thiểu vì việc đặt hàng có thể được tiến hành ngay kho số lượng hàng hóa trong kho thấp hơn mức tối thiểu được lập ra. Điều này, làm cho việc kinh doanh được thực hiện một cách thuận lợi và luôn luôn đáp ứng nhu cầu của khách hàng.

Khi hàng hóa được giao tại kho thì thủ kho phải kiểm tra số lượng, hạn sử dụng và các chứng từ có liên quan đến lô hàng đó. Phải đưa ngay hóa đơn cho phòng kế toán, vì đây là chứng từ rất quan trọng để ghi chép nghiệp vụ phát sinh.

***Về chu trình bán hàng***

Công ty không thực hiện việc “xét duyệt bán chịu” cho khách hàng mới. Khi không thực hiện chính sách bán chịu này, công ty phải chịu rủi ro rất cao trong việc thu hồi nợ từ khách hàng. Thực hiện nghiêm ngặt đối với khách hàng lần đầu tiên giao dịch, nếu như không thu hồi nợ hoặc khách hàng mới thanh toán tiền chậm thì công ty nên phê chuẩn xét duyệt bán chịu rồi mới được xuất kho.

Đối với đối tác lâu năm, công ty cũng nên đưa ra nhiều chính sách hấp dẫn như chiết khấu thương mại, giảm giá hàng bán, chiết khấu thanh toán nhằm thúc đẩy việc mua bán giữa công ty và các đối tác. Không những thế, công ty nên mở rộng quy mô của mình ra thị trường trong nước cũng như nước ngoài.

Kế toán phải luôn theo dõi sở thích cũng như nhu cầu của thị trường để đáp ứng nhu cầu, cũng như giữ chân được khách hàng tiềm năng và kiểm thêm các nguồn tiêu thụ ngoài thị trường.

Công ty chú trọng việc cung cấp hàng hóa đúng tiến độ theo hợp đồng và giao tận tay đến khách hàng, kịp thời đáp ứng nhu cầu khách hàng để tạo mối quan hệ chặt chẽ trong kinh doanh.

Cuối ngày, kế toán phải kiểm kê quỹ với tổng số tiền thu quỹ thu được trong ngày, để đối chiếu hạn chế việc sai sót xảy ra.

***Chứng từ, cách lưu trữ***

***Chứng từ***

Kế toán trưởng phải thường xuyên kiểm tra sổ sách, việc ghi chép của kế toán viên hoặc định kỳ tổ chức các đợt kiểm tra về sổ sách, hóa đơn giữa các kế toán viên với nhau. Vì vậy, việc sai sót là rất hạn chế xảy ra và cũng như quản lý được hóa đơn tại công ty.

Kế toán cần ghi nhận kịp thời các khoản nợ phải trả và các khoản phải thanh toán cho nhà cung cấp.

Hiện nay, số lượng hóa đơn đầu ra, đầu vào của công ty khá nhiều vì thế việc lưu trữ khá quan trọng. Công ty nên xây dựng một

nhà kho riêng để tiện quản lý và dễ dàng cho việc đối chiếu trong công việc.

***Trách nhiệm lưu trữ chứng từ***

Bộ phận mua hàng sẽ chịu trách nhiệm lưu giữ những chứng từ như: Báo giá, đơn đặt hàng, yêu cầu mua hàng, kế hoạch mua hàng,...

Bộ phận kế toán lưu tất cả các chứng từ gốc có dấu đỏ như: hóa đơn giá trị gia tăng, phiếu xuất kho do bên bán lập, các chứng từ thanh toán để làm căn cứ ghi sổ kế toán và kê khai thuế trong kỳ.

***Cách sắp xếp chứng từ***

Kế toán kẹp chung những chứng từ trong cùng một lần mua hàng vào nhau.

Phiếu chi, ủy nhiệm chi kẹp cùng đề nghị thanh toán, phiếu nhập kho kẹp với biên bản giao hàng, phiếu xuất kho của bên bán, hợp đồng mua hàng kẹp với hóa đơn Giá trị gia tăng.

Kế toán sẽ sắp xếp chứng từ theo ngày vì chu trình bán hàng tại công ty diễn ra hằng ngày, liên tục. ■

-----

***Tài liệu tham khảo***

1. Chế độ Kế toán DN, theo Thông tư 133/2016/TT-BTC.
2. Hệ thống Chuẩn mực Kế toán Việt Nam và các Thông tư hướng dẫn thực hiện các chuẩn mực kế toán của Bộ Tài chính.
3. Giáo trình Kế toán tài chính, Học viện Tài chính.